

УДК 72.012:725.516 (045)

Ряба К. Ю.

*студентка Навчально-наукового інституту аеропортів**Національного авіаційного університету*

Хлюпін О. А.

*старший викладач кафедри архітектури**Національного авіаційного університету*

ІПОТЕРАПІЯ ЯК ОДИН ІЗ ВИДІВ АНІМАЛОТЕРАПІЇ В АРХІТЕКТУРНО-ПРОСТОРОВІЙ СТРУКТУРІ РЕАБІЛІТАЦІЙНОГО ЦЕНТРУ ДЛЯ ДІТЕЙ

Анотація: у статті надано стисла історична довідка анімалотерапії, її функції та види, дано опис іпотерапії, наведено статистику щодо стану дітей-інвалідів в Україні, запропоновано архітектурно-просторову структуру комплексу з урахуванням розміщення блоку анімалотерапії та зроблено висновки щодо проектування центрів із таким видом реабілітації.

Ключові слова: реабілітаційний центр, анімалотерапія, іпотерапія, діти-інваліди, структура.

Актуальність теми визначається не лише складною ситуацією на сході України (як одна з причин надзвичайно стрімкого зросту дітей-інвалідів), а й незацікавленістю держави у підтриманні цих дітей, у своєчасній діагностиці, відсутності належного лікування та контролю за цими хворими, відсутності медичного устаткування та спеціально навчених людей.

Проблема, головним чином, полягає у відсутності спеціального обладнання, яке дозволяє людям з обмеженими можливостями пересуватися і вести повноцінний спосіб життя.

Метою статті є дослідження, як саме вплине іпотерапія як один із видів анімалотерапії на архітектурно-просторову структуру реабілітаційного центру для дітей.

Анімалотерапія - це різновид психотерапевтичної допомоги, при якій використовуються тварини.

Неможливо відстежити, коли саме вона виникла. Зокрема відомо, що в 5 столітті до н.е. давньогрецький лікар Гіппократ рекомендував практикувати лікувальну верхову їзду. Крім коней, в давнину в якості пет-терапії використовувалися і інші тварини - собаки в Греції, кішки в Єгипті, співочі птахи в Індії і т.д.

Але тільки в другій половині 20-го століття анімалотерапія отримала глибоке наукове обґрунтування і була визнана медичним співтовариством як

самостійний метод лікування. Велику роль в цьому процесі зіграв американський психіатр Б. Левінсон, який привернув свою собаку до участі в терапевтичних сесіях для дітей.

На сьогоднішній день така терапія, завдяки безлічі позитивних прикладів лікування, стала загальноновизнаною методикою в світовому масштабі. У ряді країн, таких як США, Британія, Канада і Франція, є спеціалізовані медичні асоціації, які проводять конференції, семінари та дослідження, присвячені актуальним питанням застосування даної методики.

Прийнято розглядати ефективність даної методики з точки зору ряду функцій (Табл.1).

Функції анімалотерапії

Таблиця 1

<i>Назва</i>	<i>Значення</i>
<i>Психофізіологічна</i>	Полягає в знятті стресу, а також нормалізації роботи нервової системи та психіки в цілому.
<i>Психотерапевтична</i>	Проявляється в тому, що маючи контакт із тваринами, людина отримує навички, які сприяють і гармонізації міжособистісних відносин з іншими людьми.
<i>Реабілітаційна</i>	Спілкування з тваринами сприяє психічній, а також соціальній реабілітації.
<i>Інше</i>	Сприяє самореалізації, покращенню навичок спілкування із іншими людьми і т.д.

Розрізняють також безліч видів анімалотерапії, проте найбільш відомими є 4 з них (Рис.1).

Рисунок 1. Види анімалотерапії

Іпотерапія («іппос» - від грецького «кінь», «терапія» - догляд, лікування) - лікування конем, або лікувальна верхова їзда. Унікальність іпотерапії полягає

в гармонійному поєднанні тілесно-орієнтованих і когнітивних прийомів впливу на психіку пацієнта (наприклад, вона передає вершнику рухові імпульси, аналогічні рухам людини при ходьбі). Показана для як для дорослих, так і для дітей з різними захворюваннями опорно-рухового апарату, ДЦП, ЗПР, аутизмом, синдромом Дауна.

За останніми даними статистики Міністерства

охорони здоров'я України людей із особливими потребами налічується 2,8 млн осіб (Рис.1).

З них 154 тис. дітей-інвалідів, що становить 6% від загальної кількості (Рис.3).

При проектуванні центру, одним із видів реабілітації якого є саме іпотерапія, основну увагу слід приділяти функціональному зонуванню території, що стане головним у формоутворенні архітектурного середовища. Варто розуміти, що розміщення на одній ділянці місця для коней (манежі, до-поміжні споруди) та усіх інших корпусів центру є досить складною задачею, а отже потребує найбільшої уваги.

Для будівництва таких комплексів бажано обирати великі за площею ділянки, що будуть розміщені у лісистій місцевості на периферії або на достатньо великій відстані від центру поселення. Слід також визначити напрямлення переважаючих вітрів. Потім, використовуючи отримані данні, треба спроектувати блок анімалотерапії так, щоб він був не тільки максимально віддалений від інших корпусів, але й щоб вітер не доносив запахи та шум від нього в інші будівлі центру [3].

За правильного підходу до функціонального зонування визначається склад основних і другорядних будівель і споруд, установлюються раціональні комунікаційні зв'язки - рух технологічного обладнання, відвідувачів і

Причини інвалідності у дітей

Рисунок 2. Причини інвалідності у дітей.

Вікова структура дітей-інвалідів

Рисунок 3. Вікова структура дітей-інвалідів.

персоналу. На основі цього принципу розробляється функціонально-планувальна структура центру лікувальної верхової їзди [1].

Найбільш вдалою є наступна структура реабілітаційного центру для дітей (Табл. 2).

Приклад структури реабілітаційного центру.

Таблиця 2

У корпусі анімалотерапії варто врахувати розміщення на території комплексу конюшні, декількох левад, прогулянкових доріжок, а також ветеринарний блок.

Даний тип споруд передбачений для маломобільних груп населення (зокрема для дітей-інвалідів), а отже має свої особливості при проектуванні, що значною мірою вплине на об'ємно-просторове вирішення центру. Будівлі мають бути одно- або двоповерховими, вхід до них необхідно обладнати пандусом або підйомником [2]. Формування архітектурно-художнього образу реабілітаційного центру пов'язане з тим фактором, що комплекс призначено для дітей з фізичними чи розумовими вадами та своєю психологією. Він може мати символічний характер, викликати у дітей різні асоціації з тваринного чи рослинного світу, а архітектура повинна бути дуже виразною та зрозумілою для сприйняття.

Висновок.

Таким чином, в проведеному дослідженні була створена максимально комфортна структура спеціалізованого закладу для комплексної реабілітації дітей, а також членів їх сімей з урахуванням розміщення блоку анімалотерапії (зокрема іпотерапії). З огляду на актуальність теми, слід наголосити на необхідності продовження комплексного дослідження і визначення основних принципів проектування об'єктів реабілітації дітей з функціональними обмеженнями. У таких комплексах мають проводитись наукові тренінги, навчання дітей (та їх батьків) як адаптуватись в сучасному суспільстві.

Огляд літератури

- [1.] Машинский В.А. Физкультурно-спортивные центры. - М.: Стройиздат, 1989. – с.19.
- [2.] ДБН В.2.2-17-2006. Будинки і споруди. Доступність будинків і споруд для маломобільних груп населення. - К.: Держбуд України, 2007р. – с.28.
- [3.] Неживова Ю. Концепція формування реабілітаційних комплексів нового типу для дітей із обмеженими фізичними можливостями. – с. 43.

Аннотация

Рябая Е.Ю., Хлюпин А.А. Иппотерапия как один из видов анималотерапии в архитектурно-пространственной структуре реабилитационного центра для детей. – рукопись.

В статье предоставлена краткая историческая справка анималотерапии, ее функции и виды, дано описание иппотерапии, приведена статистика о состоянии детей-инвалидов в Украине, предложено архитектурно-пространственную структуру комплекса с учетом размещения блока анималотерапии и сделаны выводы по проектированию центров с таким видом реабилитации.

Ключевые слова: реабилитационный центр, анималотерапия, иппотерапия, дети-инвалиды, структура.

Abstract

Ryaba K.Yu., Khlyupin A.A. Hippotherapy as one of the types of animal therapy in the architecturally spacious structure of the rehabilitation center for children. - The manuscript.

The article presents the short historical reference on pet therapy, its key functions and kinds; there is a description of hippotherapy; also there is reference as for the situation with disabled children in Ukraine; it is proposed the architectural-spacial structure of the complex with accounting for the pet therapy unit location and conclusions as for the design of the centers with that kind of rehabilitation.

Key words: rehabilitation center, pet therapy, hippotherapy, disabled children, structure.

УДК 728

Сніжко М. С.

аспірант кафедри теорії архітектури КНУБА

АРХІТЕКТУРНО-ЕКОЛОГІЧНЕ ФОРМУВАННЯ АТРІУМНИХ ПРОСТОРІВ У ЖИТЛОВИХ БУДІВЛЯХ

Анотація: у статті розглянуто приклади атріумних мало- та багатоповерхових житлових будівель; проаналізовано типи атріумних просторів, що широко розповсюджені в архітектурній практиці; розглянуто екологічні складові атріумів в структурі будівлі.